

[Ragnhild Andersen.]

barselhvilehjælps gennemførelse. Det har altid været bedre og mere forsvarligt at forebygge end at helbrede.

Der er også en hel del kvindelige funktionærer, som bliver afskediget under graviditet, og som også mister deres rettigheder. De kan vanskeligt finde arbejde i den situation, og de kan ikke få hjælp fra deres arbejdsløshedskasse, når de ikke kan påtage sig arbejde. De kan ikke få hjælp fra sygekassen, før de lave dagpenge indtræder de 14 dage efter fødslen, medmindre svangerskabet er sygeligt forløbende. De rammes hårdt økonomisk. Her er det efter min mening i øvrigt et spørgsmål, om funktionærlovens bestemmelser om, at en arbejdsgiver er pligtig til at yde halv løn i 3 måneder før og 1 måned efter en fødsel, er tilstrækkelige. Her drejer det sig jo ikke alene om store arbejdsgivere, men ofte om små arbejdsgivere, som ikke ser sig i stand til at betale den halve løn. Det drejer sig ofte om småhandlende, som benytter sig af lovens ret til at afskedige en sådan kvinde. Man kan sige, at det er brutalt, men man kan også sige, at spørgsmålet er, om loven er god nok for sådanne småvirksomheder, hvis muligheder for at betale halv løn til kvinderne er begrænsede, og om man ikke bør ændre dette.

Der er også andre kvinder, som rammes af lovens mangler. Jeg tænker her på de timelønnede rundt omkring på hospitaler og laboratorier, fysioterapeuter, laboratorieassistenter o. lign., som ikke er fastansatte, men timelønnede. Heller ikke de har ret til nogen betalt hvileperiode, før de bliver omfattet af tjenestemandens lovens bestemmelser, hvis de altså senere hen bliver det.

Med det lovforslag, vi har fremsat, har vi ikke villet sige, at det er den eneste vej til at få de bestående mangler afhjulpet; jeg vil gerne sige til den højtærede socialminister, at der kan også findes andre veje til at afhjælpe manglerne; det kan også ske ved, at man ændrer loven på anden måde. Men nu har vi anvist denne vej: at løsgøre dette problem fra selve spørgsmålet om, hvorvidt det skal være forbudt at arbejde efter fødslen, og blot sige, at retten skal tilfalde alle udearbejdende kvinder, når de skal have et barn.

Mit parti mener, at det i vor tid er af største vigtighed at sikre alle arbejdende kvinder en sådan betalt barselperiode før og efter et barns fødsel. Dette synspunkt anerkendes jo dog i dag, når det gælder tjenestemænd og funktionærer i almindelighed, og når det gælder flertallet af arbejderkvinderne. Hvorfor så ikke tage dem alle sammen med netop i en tid, hvor kvinderne i større og større omfang indrages i samfundslivet? De må arbejde på arbejdspladserne, på fabrikker, på værksteder, på kontorer og i butikker, som husassistenter, ved rengøring o. s. v. De må samtidig passe hjem og børn, og det bliver for dem mange gange en 14-16 timers arbejdsdag.

Hvad angår de unges problemer, må man jo erkende, at de unge ægteskaber ofte nødvendigvis må bygge på, at både mand og hustru har udearbejde. Har de ikke det, kan de ikke klare udgifterne til skat og høj husleje. Når den unge kone får et barn, er hun nødt til umiddelbart efter at begynde i erhvervslivet igen, for ellers styrter økonomien i grus for det unge hjem; det er de nødt til at tage med i deres beregninger. Derfor er det også rigtigt at skaffe sikkerhed for, at alle udearbejdende mødre, på hvilket felt de end arbejder, at alle de, der arbejder for løn for andre, får ret til en betalt barselhvileperiode før og efter fødslen.

I erhvervene beskæftiges i dag 550 000 kvinder, det er 28 pct. af samtlige beskæftigede. Når samfundet har brug for kvinderne — og det har samfundet — er det så ikke rimeligt, at vi beskytter kvindernes sundhed i forbindelse med et barns fødsel og sikrer dem en betalt hvile før og efter fødslen?

Jeg er naturligvis glad for den sympati, ministeren har udtalt. Jeg er lidt ked af at skulle sige, at den sympati, som er kommet til orde over for de tanker, som findes i dette lovforslag, i flere år vel har fundet udtryk her fra talerstolen, men er kommet meget lidt til udtryk i virkeligheden efter førstebehandlingerne. Det kan jeg ikke bebrejde den nuværende socialminister. Jeg vil snarere sige, at jeg håber, at de kvindelige ordførere, der har stået på denne talerstol og sagt pæne ord om disse problemer, vil henvende en lille smule mere opmærk-